

at optage et nyt Statslaan i Udlandet. Jeg vil haabe, at vi kan faa det paa saadanne Vilkaar, at Landet kan være tjent med det; det sidste Statslaan i Udlandet fandt ikke Sted paa gode Vilkaar.

Stillingen er altsaa yderst vanskelig for selve Statskassen, og det kan ikke være anderledes, eftersom Erhvervslivet stagnerer. Det er klart, at naar vi i en lang Periode har fra noget over 50 000 til op mod 80 000 Arbejdere gaaende ledige, vil Statsfinanserne før eller senere komme i Uorden.

En væsentlig Del af Underskuddet i de senere Aar er hidført ved, at vore Statsvirksomheder har givet meget betydelige Underskud, for sidste Aars Vedkommende over 72 Mill. Kr., hvoraf alene for Statsbanerne over 53 Mill. Kr. Den højtærede Statsminister gjorde nogle Bemærkninger om Statsbanernes Underskud, som jeg vil hæfte mig lidt ved, fordi Bemærkningerne var forkerte. Den højtærede Statsminister sagde i sin Fremlæggelsestale følgende: „For Statsbanernes Vedkommende er det vist den almindelige Opfattelse, at det væsentlig er de dyre Kul, som er Skyld i det mægtige Underskud. Men dette er ikke rigtigt. Paa Brændsel og Olie til Lokomotiver, Vogne og Færger var der vel en Stigning fra 1919—20 til 1920—21 fra ca. 40 800 000 Kr. til 51 300 000 Kr., men dette spiller kun en forholdsvis ringere Rolle i Forhold til den samlede Udgiftsstigning fra 161 Mill. Kr. til godt 233½ Mill. Kr. og til Indtægternes Svingten.“

Disse Bemærkninger af den højtærede Statsminister er blevet kommenteret i Venstrepressen og paa en saadan Maade, at man maa faa den Opfattelse, at Kulspørgsmaalet saa at sige er uden Betydning for Statsbanernes Administration. Men det passer jo slet ikke. Jeg kan ikke forstaa, hvorledes den højtærede Statsminister kan komme til at nævne, at der ikke har været et større Kulforbrug end for 51 Mill. Kr., eftersom Statsregnskabet for 1920—21 viser, at der er brugt Kul for langt over 60 Mill. Kr. Der er i 1920—21 alene til Lokomotiver brugt Kul for et Beløb af 50½ Mill. Kr., dernæst til Færger og Skibe for 9½ Mill. Kr., eller tilsammen for 60 Mill. Kr. Men desuden er der brugt Kul paa anden Maade til Statsbanerne, og endelig er der i Statsministerens Beretning Tale om, at man skal medregne Olieforbruget, hvad jeg slet ikke har gjort. Alene paa de to nævnte Poster er der, hvad man kan læse sig til paa selve Statsregnskabet, opført 60 Mill. Kr. Det er mig da ufatteligt, at den højtærede

Statsminister kan tale om, at Stigningen nu er fra 40 Mill. til 51 Mill. Kr.

Hvorfor tilsløre Forholdet? Det er der ingen Grund til. Kulkøbet er nu en Gang foretaget paa en uheldig Maade og med den Virkning for Statskassen, som vi alle kender: at vi for det Brændsel, der bruges i Lokomotiverne nu, maa betale 4—5 Gange saa meget, som Dagsprisen er. Det virkelige Forhold er, at for 1921—22 vilde Statsbanerne utvivlsomt have givet Overskud, hvis man havde købt Kul til Dagens Pris. Kulforbruget for 1921—22 kan formentlig sættes til samme Kvantum som for 1922—23, ca. 270 000 Tons; Kullene er — der er jo forelagt os Regnskab desangaaende — købt til en Pris af ca. 238 Kr., det vil sige for 270 000 Tons 64¼ Mill. Kr. Men i Øjeblikket kan man købe de allerbedste Kul til en Pris af under 50 Kr. pr. Ton. Lad os imidlertid regne med en Pris af 50 Kr. 50 Gange 270 000 giver 13½ Mill. Kr. Det vil sige, at medens vi faktisk for indeværende Aar betaler 64¼ Mill. Kr. for Kul, kunde vi have nøjedes med at betale 13½ Mill. Kr. Vi kunde med andre Ord have sparet over 50 Mill. Kr. Det Regnestykke tror jeg, den højtærede Statsminister kommer til at lade staa, for det er det rigtige. Hvorledes Kulkontoen virker for det forløbne Aar, for 1920—21, er det vanskeligt at opgøre, men det er ikke vanskeligt at opgøre det for indeværende Aar.

Man kan ogsaa se af Statsbudgettet for det kommende Aar, at de dyre Kul fremdeles vil øve deres skæbnesvangre Virkning. Man regner, at der skal betales 80 Kr. pr. Ton i hele Finansaaret 1922—23, uagtet Forholdet er det, at man — forudsat at ikke alt igen forrykkes i en skæv Retning — med Sikkerhed kan regne med, at man i dette Finansaar kan købe de bedste engelske Dampkul til den halve Pris. Det vil sige, at man i Stedet for at bruge over 21 Mill. Kr. kunde nøjes med at bruge 10 Mill. Kr. Jeg skal ved denne Lejlighed slet ikke komme ind paa den uheldige Maade, hvorpaa Kulkøbene er sket; jeg mener blot at være berettiget til her at konstatere den faktiske Virkning af disse Indkøb, og jeg kan ikke forstaa, at Regeringen kan have nogen Interesse i vedblivende at tilsløre det virkelige Forhold. Kullene er købt for dyrt og virker i overordentlig høj Grad generende paa Statsbudgettet, navnlig paa Statsbanernes Budget; der er ingen Grund til at opretholde Takster, som er fuldkommen urimelige, ogsaa for Statsbanerne